

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
31.03.2022 р. № 3

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Українська мова і література»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.01 Українська мова та література
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Кваліфікація: магістр філології за спеціалізацією
«Українська мова та література»

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
01.04.2022 р. № 116/01-04

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Українська мова і література»

1. Ректор

01 квітня 2022 р.

Володимир СМОЛАНКА

2. Гарант освітньо-професійної програми

20 січня 2022 р.

Олександра ІГНАТОВИЧ

3. Декан структурного підрозділу

20 січня 2022 р.

Юрій БІДЗІЛЯ

4. Керівник робочої групи

20 січня 2022 р.

Олександра ІГНАТОВИЧ

5. Начальник навчальної частини

01 квітня 2022 р.

Анатолій ШТИМАК

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Ігнатівич Олександра Степанівна, к. філол. н., доцент кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (керівник робочої групи).
2. Барчан Валентина Володимирівна, д. філол. н., професор, професор кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
3. Венжинович Наталія Федорівна, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
4. Галас Алла Михайлівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
5. Пискач Ольга Дмитрівна, к. філол. н., доцент, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
6. Кузьма Оксана Юріївна, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».
7. Медведь Марія Миколаївна, к. філол. н., завідувач Наукової бібліотеки ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (стейкхолдер).
8. Густі Василь Петрович, член НСП України, заслужений працівник культури, завідувач філіалу Закарпатського обласного художнього музею ім. Й. Бокшая «Народний літературний музей Закарпаття» (стейкхолдер).
9. Партика Марія Михайлівна, магістрант першого року навчання за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією 035.01 «Українська мова та література».

Освітня програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 871 від 20.06.2019 року.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації 035.01 «Українська мова та література»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» Філологічний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Кваліфікація: магістр філології за спеціалізацією <i>українська мова та література</i>
Офіційна назва освітньої програми	«Українська мова і література»
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання: 1 рік і 4 місяці.
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України, сертифікат про акредитацію серія НД № 0791800, термін дії до 01.07.2023 р.
Цикл/рівень	Національна рамка кваліфікацій України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	Наявність ОС «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст»; можливе навчання за перехресним вступом. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Ужгородського національного університету»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До чергового перегляду відповідно до терміну дії сертифікату про акредитацію
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068
2 – Мета освітньої програми	
Основною метою сучасної освіти за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.01 «Українська мова та література» є формування особистості конкурентоздатного фахівця, спроможного вирішувати складні професійні завдання в галузі філології. Програма орієнтована на надання освіти в галузі філології з широкими можливостями до працевлаштування, а також формування в здобувачів необхідних кваліфікаційних навичок у сфері філології.	

3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна галузь (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>03 «Гуманітарні науки», 035 «Філологія», 035.01 «Українська мова та література».</p> <p>Програма спрямована на академічну підготовку випускників до професійної діяльності, орієнтує їх на подальшу професійну самоосвіту.</p> <p>Загальний обсяг освітньо-професійної програми становить 90 кредитів ЄКТС й охоплює: обов'язкові навчальні дисципліни – 67 кредитів ЄКТС; дисципліни вільного вибору здобувача – 23 кредити ЄКТС.</p> <p>Разом 90 кредитів ЄКТС.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна програма орієнтована на здобуття здобувачами професійних компетентностей для успішного здійснення фахової діяльності.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Програма ґрунтується на загальнонаукових засадах, сучасному досвіді в галузі філології, орієнтує на актуальні спеціалізації, у межах яких можлива професійна діяльність.</p> <p>Вища освіта в галузі філології за спеціалізацією <i>українська мова та література</i>, науковий редактор, документознавець.</p> <p>Ключові слова: українська мова, українська література, філологія.</p>
Особливості програми	<p>Програма передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань, умінь, навичок у здатності вирішувати складні професійні завдання в галузі філології та суміжних спеціальностей. Сприяє підвищенню конкурентоспроможності фахівця в галузі філології на сучасному ринку праці.</p> <p>Програма спрямована на практичну діяльність випускника, тому передбачено проходження практик: документознавчої, науково-дослідної та практики з професійної комунікації. Підсумкова атестація передбачає захист кваліфікаційної роботи зі спеціальності.</p> <p>Освітня програма спрямована на діяльність випускника в галузі документознавства, науково-редакторської справи.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Основні сфери діяльності магістра філології – наукова, літературно-видавнича, друковані та електронні засоби масової інформації, PR-технології, фонди, спілки, фундації гуманітарного спрямування, агенції, бюро лінгвістичної експертизи й консультації, музеї, мистецькі й культурні центри, громадські установи.</p> <p>Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010. Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства економіки України № 810 від 25 жовтня 2021 року (зміни № 10):</p> <p>2444.2 філолог; 2444.1 філолог-дослідник; 2432.1 документознавець; 2444.1 наукові співробітники (філологія, лінгвістика, переклади); 2451.1 літературознавець; 2451.2 письменник (інший автор); 2451.2 редактор науковий; 2451.2 літературний співробітник.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Можливість продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні.</p> <p>Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Студентоцентроване навчання, учіння, проблемно-орієнтоване навчання, індивідуально-творчий підхід, навчання через документознавчу та науково-дослідну практику, практику з професійної комунікації.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямована на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль.</p> <p>Усні та письмові екзамени, заліки, диференційований залік із різних видів практики, публічний захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Оцінювання здійснюється на основі Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952),</p>

	<p>Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070) з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223).</p> <p>Перезарахування кредитів відбувається на основі Положення про визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131).</p> <p>Процедура оцінювання здобувачів вищої освіти також враховує результати неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966).</p> <p>Наявна чітка процедура розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти, яка описана в Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964) та Положенні про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967).</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

(ЗК)	<p>ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>ФК2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку українського і світового літературознавства.</p> <p>ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>ФК9. Здатність удосконалювати та розвивати свій</p>

інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної галузі: мовознавства, літературознавства, фольклористики, перекладознавства, прикладної лінгвістики, літературної критики тощо; володіння навичками управління інформацією.

7 – Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; репрезентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії з колегами та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та

жанрів.

ПРН15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для вирішення складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організовувати, здійснювати і репрезентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН18. Цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Склад робочої групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, що залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Професорсько-викладацький склад постійно проходить стажування згідно з Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950).
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення, мультимедійне обладнання, комп'ютери для навчання, бібліотека, читальні зали, соціально-побутова інфраструктура, гуртожитки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none">– офіційний вебсайт http://www.uzhnu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти;– необмежений доступ до мережі Інтернет;– наукова бібліотека, читальні зали;– віртуальне навчальне середовище Moodle;– корпоративна пошта;– навчальні і робочі плани;– графіки навчального процесу;– навчально-методичні комплекси дисциплін;– дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів із дисциплін, програми практик;– методичні вказівки щодо виконання магістерських робіт.

9 – Академічна мобільність

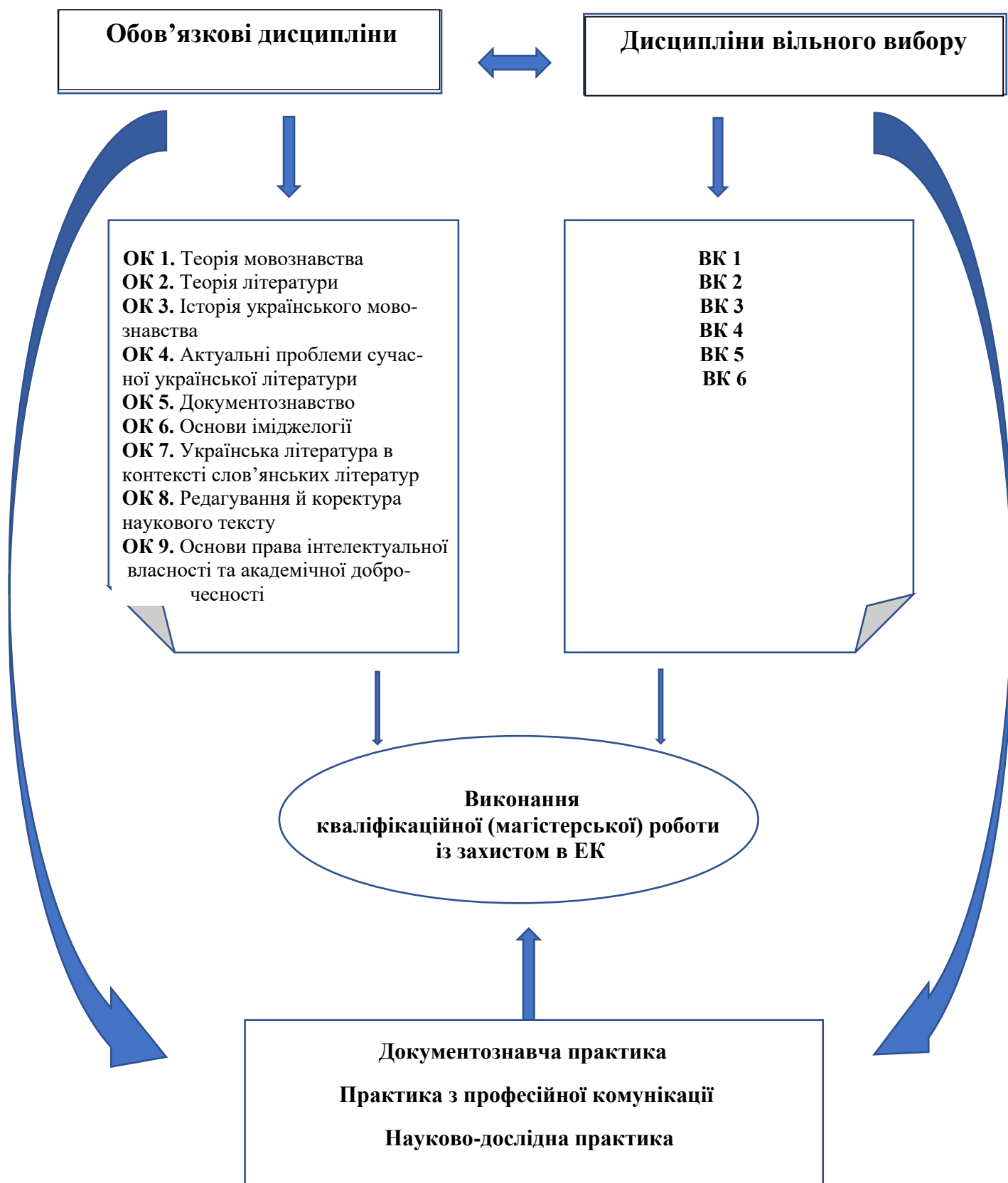
Національна кредитна мобільність	Академічна мобільність студентів здійснюється на основі двосторонніх договорів між Ужгородським національним університетом та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Відповідно до Положення про академічну мобільність студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269) встановлено загальний порядок організації академічної мобільності студентів. Міжнародна кредитна мобільність студентів спеціальності забезпечена угодою щодо академічного обміну між Ужгородським національним університетом та рядом закордонних установ: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations/supercat_index
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе навчання іноземних громадян, а також осіб без громадянства, котрі проживають на території України на законних підставах. Навчання іноземних студентів проводиться на загальних умовах або за індивідуальним графіком. Особливості вступу та навчання визначаються Положенням про навчання іноземних громадян у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9378).

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Теорія мовознавства	4,5	Екзамен
ОК 2.	Теорія літератури	4,5	Екзамен
ОК 3.	Історія українського мовознавства	4,0	Екзамен
ОК 4.	Актуальні проблеми сучасної української літератури	5,0	Екзамен
ОК 5.	Документознавство	4,0	Залік
ОК 6.	Основи іміджології	4,0	Екзамен
ОК 7.	Українська література в контексті слов'янських літератур	4,0	Залік
ОК 8.	Редагування й коректура наукового тексту	4,0	Залік
ОК 9.	Основи права інтелектуальної власності та академічної доброчесності	3,0	Залік
ОК 10.	Виконання магістерської роботи із захистом в ЕК	19,5+1,5	Захист
Практики			
ОК 11.	Документознавча практика (2 т.)	3	Диф. залік
ОК 12.	Практика з професійної комунікації (2 т.)	3	Диф. залік
ОК 13.	Науково-дослідна практика (2 т.)	3	Диф. залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		67	
Вибіркові компоненти			
ВК 1.	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	Залік
ВК 2.	Вибіркова дисципліна із загальноуніверситетського каталогу	3	Залік
ВК 3.	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	Залік
ВК 4.	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	Залік
ВК 5.	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	Залік
ВК 6.	Вибіркова дисципліна з кафедрального каталогу	4	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
Загальний обсяг освітньої програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр, обсяг, навантаження в кредитах	Послідовність вивчення компонент освітньої програми
I семестр, 30 кредитів	ОК1, ОК2, ОК4, ОК5, ВК1, ВК3, ВК4, ВК5
II семестр, 30 кредитів	ОК3, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ВК2, ВК6
III семестр, 30 кредитів	ОК 10, ОК 11, ОК12, ОК13

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.01 «Українська мова та література» проводиться Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання здобувачами навчального плану в повному обсязі.

Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. За умови успішного захисту університет видає документ встановленого зразка про присудження йому освітнього ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: магістр філології за спеціалізацією «Українська мова та література».

Робота має бути результатом самостійного дослідження здобувача освітнього ступеня магістра і не повинна містити академічного плагіату. Захист кваліфікаційної роботи магістра відбувається у формі публічної презентації.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ЗК 1					+								
ЗК 2						+				+		+	
ЗК 3	+	+	+	+	+		+		+		+		+
ЗК 4			+	+			+	+			+		
ЗК 5						+					+	+	
ЗК 6										+			
ЗК 7	+	+		+			+			+			+
ЗК 8					+			+			+		
ЗК 9					+	+		+				+	
ЗК 10					+	+						+	
ЗК 11				+			+		+	+			+
ЗК 12				+		+	+			+			+
ФК 1	+		+										
ФК 2		+		+			+						
ФК 3	+		+	+			+			+	+	+	+
ФК 4				+			+	+					+
ФК 5									+	+	+	+	+
ФК 6			+		+						+	+	
ФК 7	+	+	+	+	+		+	+		+	+		+
ФК 8						+		+				+	
ФК 9		+	+	+		+	+	+		+	+		

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13
ПРН 1						+							
ПРН 2					+								
ПРН 3		+	+		+	+		+			+		
ПРН 4								+			+	+	
ПРН 5						+						+	
ПРН 6						+		+				+	
ПРН 7	+		+										
ПРН 8		+		+			+			+			+
ПРН 9	+	+		+			+						
ПРН 10										+			+
ПРН 11		+		+			+						
ПРН 12									+	+			+
ПРН 13	+		+	+			+			+		+	
ПРН 14					+			+			+		
ПРН 15										+			+
ПРН 16					+						+		
ПРН 17													+
ПРН 18							+				+		